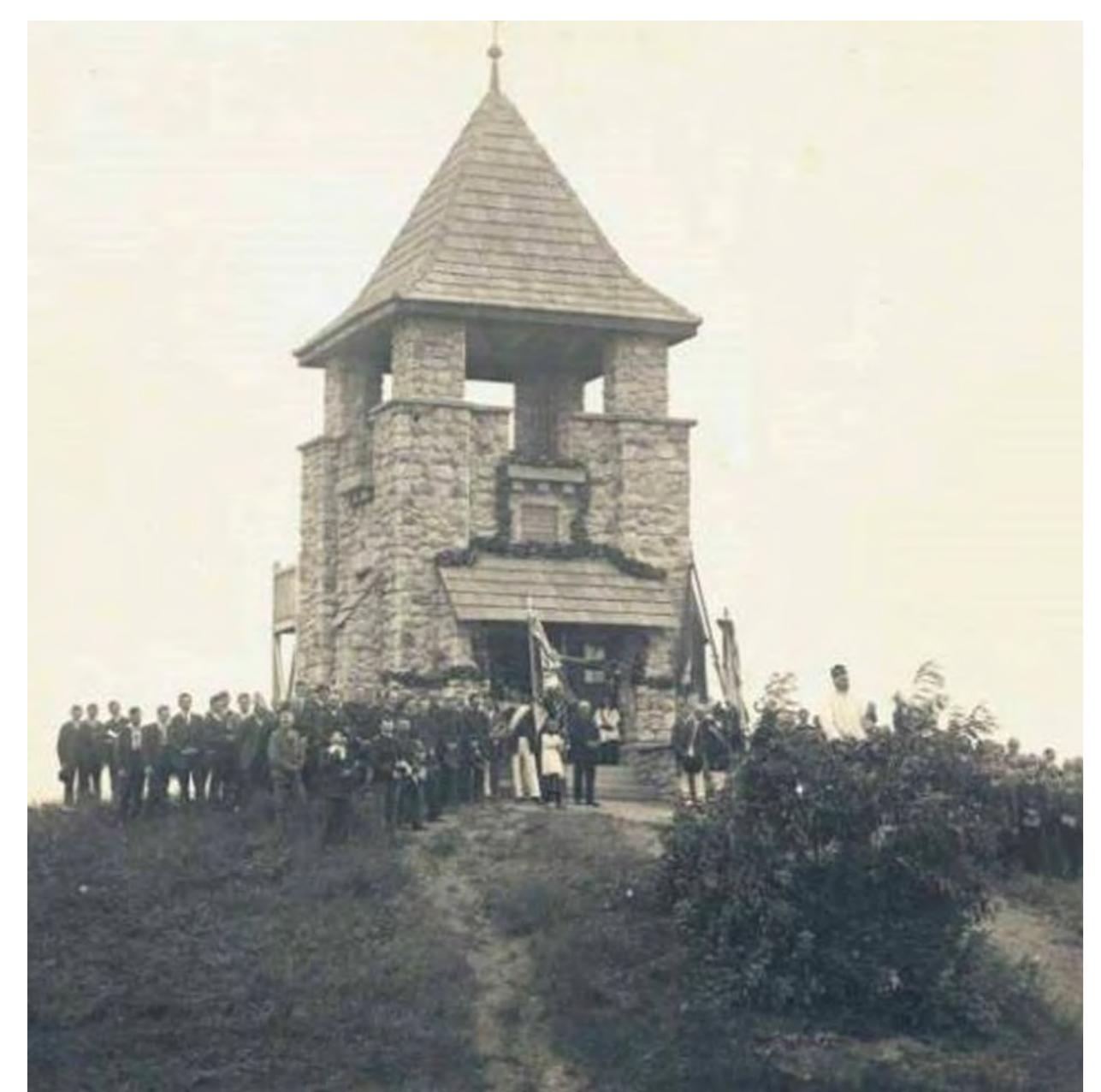

AUSSICHTSWARTE MIT KRIEGERDENKMAL

KRIEGERDENKMAL

mit Gedächtniskapelle, Gräberanlage und Aussichtswarte am Hutsaulberg in Altlichtenwarth.

Der Hutsaulberg ist mit 274m Seehöhe ein markanter Punkt in der Landschaft. Altlichtenwarth gehörte zum Stammbezirk der Herren von Lichtenstein, deren Burg im Norden des Ortes lag. Heinrich I. von Lichtenstein (1250/65) nannte sich auch nach Lichtenwart, wie aus der Aufschrift eines Siegels aus 1258 zu ersehen ist.

Auf diesem Hausberg könnte eine Burg gestanden sein. Es war wahrscheinlich ein Holz/Lehmhaus. Mauerreste sind keine vorhanden. Die Wallanlage ist noch im Gelände sichtbar. In seinem Testament vermachte Heinrich I. den Erben nach seiner 2. Frau Mechthild u.a. das Castrum (Burg) Lichtenwarth mit 2 Befestigungen. Es dürften die Burgen Alt- und Neu Lichtenwarth gemeint sein. Der Name Hutsaulberg deutet auf die Verwendung als Aussichtswarte bei Feindesgefahr hin. Angeblich wurde eine Hutsäule bei Gefahr umgelegt, um die Bevölkerung zu warnen. Der Name Lichtenwarth deutet an, dass hier ein Beobachtungsplatz, eine Warte, gestanden hat.

Am 30. Oktober 1917 konstituierte sich ein Komitee unter Bürgermeister Michael Asperger, um nach dem Krieg für die aus Altlichtenwarth gefallenen Helden ein Heldenkennmal zu errichten. Am 2. März 1919 schlossen sich dem Komitee der Heimkehrerverein und die Mitglieder der hiesigen Volkswehr an. Mit Beschluss der Versammlung vom 02.02.1919 wurde der jeweilige Bürgermeister zum Obmann bestimmt.

Die Finanzierung des Heldenkennmales erfolgte durch Spendengelder, Haussammlungen (Geld, Eier, Getreide), Veranstaltungen (Tanzkränzchen und Ortsweinkost) sowie Hand- und Zugdienste der Bewohner. Mit Beschluss des Komites vom 21.08.1921 wurde der Standort des Denkmals am Hutsaulberg festgelegt.

Makelgebenden Einfluss auf die Gestaltung und den Standort des Denkmals hatte Herr Oberschulrat Karl Wiesinger. Baubeginn war im Herbst 1921. Der Entwurf stammte vermutlich von Professor Karl Weinbrenner, Hofarchitekt des Fürsten Lichtenstein. Der Bauaufwand betrug ca. 60 Millionen Kronen. Die Einweihung der Gedächtniskapelle erfolgte am 5. August 1923. Sie ist der Schmerzhaften Mutter Gottes geweiht. Mit Beschluss des Komites vom 12.08.1923 ist zur Erinnerung an die Weihe alljährlich am ersten August-Sonntag für die Gefallenen in der Kapelle des Kriegerdenkmals eine Messe zu zelebrieren.

Die Aussichtswarte war zu dieser Zeit nur an bestimmten Tagen geöffnet. Die Besteigung der Warte war entgeltlich. Für Schüler fremder Schulen pro Kopf 1.000 Kronen, für Erwachsene 2.000 Kronen, für die Ortewohner pro Kopf 1.000 Kronen. Während dem Kampfgeschehen vom 18.-19. April 1945 wurde das Heldenkennmal durch Beschuss mit Granaten schwer beschädigt. 1946 erfolgte die Wiederherstellung, wobei im Mauerwerk Kartuschen und Granaten sichtbar mit eingemauert wurden. Der 1. Weltkrieg kostete 57 Kriegstoten aus dem Dorf das Leben. An den Fronten des 2. Weltkrieges verlor Altlichtenwarth 74 Männer. Unter der Zivilbevölkerung gab es vier Todesopfer.

Am 19. April 1946 wurden sämtliche gefallenen Soldaten der Wehrmacht im Gemeindegebiet exhumiert und am Fuße dieser Haussberganlage bestattet. Die 27, bei den Kampfhandlungen 1945 gefallenen, Soldaten der Roten Armee wurden am Kirchenfriedhof in einem sowjetischen Kriegsgrab bestattet. Im Jahr 1949 wurde der Steigenaufgang zur Aussichtswarte von der Gemeinde hergestellt. Der Ausbau der Grabstätte erfolgte von der Gemeinde Altlichtenwarth mit Unterstützung des Bundeslandes Niederösterreich und der Kriegsgräberfürsorge im Jahr 1962.

1976 wurde die Gräberanlage geöffnet. Alle gefallenen Soldaten der ehemaligen Deutschen Wehrmacht unter Mitarbeit des Volksverbands Deutscher Kriegsgräberfürsorge, dem Österreichischen Schwarzen Kreuz und dem Amt der NÖ Landesregierung wurden exhumiert, einer Identifizierung vorgenommen und wiederum am Fuße der Aussichtswarte bestattet. 59 gefallene Soldaten, die meistens davon sind jedoch namenlich unbekannt geblieben, haben damit endgültig ihre letzte Ruhestätte gefunden. Zur Verdeutlichung, wo die einzelnen Soldaten begraben sind, wurden Steinplatten mit Inschrift ausgelegt.

Die Aussichtswarte gewährt einen weiten Rundblick auf über 50 Ortschaften. Das gesamte nordöstliche Weinviertel, Südmähren und die Ostslowakei sind von hier aus zu sehen. Bei guter Fernsicht ist sogar der Schneeberg mit freiem Auge sichtbar.

The Fallen Soldiers MEMORIAL

with remembrance chapel, gravesite, and a lookout on Hutsaulberg in Altlichtenwarth.

Hutsaulberg is a landmark reaching 274m above sea level. Altlichtenwarth used to be a part of the ancestral holdings of the princely house of Lichtenstein, whose castle was situated north of the village. Henry I of Lichtenstein (1250/65) has actually called himself of Lichtenwart, which can be clearly seen on the inscription of a seal from the year 1258.

It is probable that a wood or a mud-walled castle used to be standing on this very place. There are no wall remains visible, yet the ramparts can still be seen on this site. Henry I bequeathed in his will to the heirs of his second wife among other things the castrum (the castle) with two fortifications, which were probably the castles Old and New Lichtenwart. The name Hutsaulberg can be derived from its use as a lookout in case of enemy attacks. Allegedly, in case of danger a tall pillar was cut down in order to warn the local population. On the other hand, the name Altlichtenwarth indicates that a look-out post (Warte) used to stand here.

On 30 October 1917 a committee led by mayor Michael Asperger was created to construct a fallen soldiers memorial for the local fallen heroes of the Great War. The committee was joined by the Homecoming Association and the members of the local militia on 2 March 1919. The sitting mayor was appointed by the assembly as the chairman of the committee on 2 February 1919.

The funding of the fallen soldiers memorial was based on money donations, house-to-house collections of money, eggs or crops, events such as dances and wine tasting or manual work. The committee decided to erect the memorial on Hutsaulberg on 21 August 1921. The blueprint was presumably created by Professor Karl Weinbrenner, who was the court architect of the Princely House of Lichtenstein.

Mr Karl Wiesinger, who was a superintendent for schools, wielded decisive influence on the design and location of the memorial. The construction work began in autumn 1921 and cost approximately 60 million crowns. The consecration of the remembrance chapel took place on 5 August 1923, the chapel itself being dedicated to Mater dolorosa, the Virgin Mary sorrowing for the dead Christ. Due to the resolution of the committee of 12 August 1923 a service for the fallen heroes must be held in the remembrance of the consecration annually on the first Sunday in August.

The lookout used to be open for public only on certain days and in return of payment. Pupils of non-local schools had to pay 1.000 crowns each, adults 2.000 crowns, local inhabitants 1.000 crowns. The fallen soldiers memorial was severely damaged through shelling during the fights on 18 and 19 April 1945. Grenades and cartridges were visibly bricked in during the reconstruction a year later. 57 local soldiers lost their lives in the Great War, whereas 74 men from Altlichtenwarth were killed on the front lines of the Second World War. Furthermore, four local civilians paid with their lives.

All soldiers of the Wehrmacht fallen in the municipal territory were exhumed and consequently buried at the foot of the Hutsaulberg memorial on 19 April 1946. 27 Red Army soldiers who died in combat in 1945 were buried in a Soviet war grave at the church cemetery. The stairs leading to the lookout were built in 1949, the gravesite was developed in 1962 by the community of Altlichtenwarth with the support of the federal state of Lower Austria and the War Graves Commission.

The gravesite was opened again in 1976, all previously buried soldiers of the former German Wehrmacht were exhumed, identified, and reburied in cooperation of the War Graves Commission, the Austrian Black Cross and the Office of the Government of Lower Austria. 59 of the mostly unnamed fallen soldiers have thus finally found their final resting place. Tomb stones were inscribed to clarify where particular soldiers are resting peacefully.

The lookout offers a most impressive panorama view of nearby 50 places as well as the whole northeastern Weinviertel (the wine region of Lower Austria), South Moravia and Western Slovakia. With good visibility even Schneeberg (a mountain near Vienna) can be seen with the naked eye.

PAMÁTNÍK PADLÝM HRDINŮM

s kapličkou, hřbitovem a výhledovou věží na Hutsaulbergu in Altlichtenwarth.

Hutsaulberg je významný krajinný bod dosahující 274 metrů nad mořem. Altlichtenwarth býval starobylý majetek rodu Lichtensteinů, jejichž hrad stával na severním okraji obce. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mimо jiné i hrad (castrum) se dvěma opevněními. Jde o historicky doloženo na počtu z roku 1258.

Na tomto místě pravdopodobně stávalo opevnění ze dřeva a hliněných zdí, z něhož se bohužel nedochovaly žádné viditelné pozůstatky, pouze zbytky valu lze v krajině stále pozorovat. Jindřich I. ve své poslední vůli odkažal cílem z druhého manželství mim